

SLOVENE.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejeman veljá: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejeman veljá: Za celo leto 13 gl., za pol leta 6 gl. 50 kr., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. V Ljubljani na dom pošiljan veljá 1 gl. 20 kr. več na leto. — Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema opravišтво (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2.

Naznanila (inzerati) se sprejemajo in veljá tristoletna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat: 12 kr., če se tiska dvakrat: 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniški ulici h. št. 2.

Izhaja vsak dan, izvenredne nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 216.

V Ljubljani, v sredo 22. septembra 1886.

Letnik XIV.

Pred državnim zborom.

(Konec.)

Liberalizem je končal stari družbeni red, vpeljal obrtno prostost, ležečo zemljo zamenjal s premakljivim denarjem, temelj razrušil kmetijstvu in dednemu pravu. Krojač smé prodajati ključe, čevljar šivati suknje, tesar kovati žeblje. Rokodelci so postali večinoma sužnji bogatih tovarnarjev. Ob enem se je liberalizem zaklel proti cerkvi in ji napovedal kulturni boj, češ, da cerkev ovira in sovraži omiko, vêdo, prostost. Kakor v Nemčiji, tako so tudi v Franciji preganjali cerkvene redove, izganjali Boga iz cerkev, bolnišnice in vojske.

V Avstriji sicer ni bilo javnega boja, pač pa so liberalni državniki na tihem kuhali jezo proti cerkvi. V začetku boječe, meščansko ministerstvo; odločnejše radikalno sta delala Auersperg in Lasser. Vse naše cerkvene postave so temne, izražajo sovražstvo in jezo proti cerkvi. Iz cerkvenih postav ne moreš sklepati, da je vladarska hiša in ogromna večina prebivalstva katoliške vere. Sreča je le to, da se postave ne izvajajo po ôrki, ker presvitli cesar je verni katolik, zato si vsega niso upali. A to ni branilo mnogege sovražstva proti cerkvi tudi v nižjih krogih, ker služil si vladi, ko si sovražil cerkev. V Italiji se je vlada javno bojevala s cerkvijo, v Spaniji je Alfonso XII. iskal pomoči pri Canovas-i in vodjih levece.

Nastopil je tù ali tam svojeglaven minister, raztrgal liberalno verigo in razveselil svojega gospoda s kratkimi sanjami o neomejeni vladarski časti. Križala so se včas politična pota, a konečno vedno spojila s široko cesto konstitucionalizma. In kako se godi narodom pod liberalno zastavo? Narodi že pojemajo pod bremenom davkov; posamezni postajajo bogatini, večina berači; na tisoče štejemo milijonarjev, na milijone pa prosjakov. Srednji stan izumira, kmetijstvo propada, delavski stan pa se zbira pod rudečo zastavo. V parlamentih gospôda mlati prazno slamo, ker so jej neznane praktične potrebe. Liberalni ministri se niti ne ozirajo na konservativne stranke; tudi so dežele, kjer so liberalni ministri in konservativna večina v zbornici.

Liberalni duh je omamil celô nektare vladarje, da ne razločujejo prijatelja od nasprotnika. Liberalci toliko zaupajo svojemu zdravlju, da so ga priporočali tudi Turčiji in obžalovali konec Midhatove slave. Ruskemu caru priporočajo ustavo, nihilizem bi potem moral usahniti. Po angleški milosti uživa Madagaskar blagoslove ustave.

Časnikarstvo je povsod liberalizmu glavna podpora. Akoravno se je jelo daniti, in se že porazgubljajo divne podobe liberalnih sanj, vendar še liberalni časniki vstrajajo prepevajo stare napeve. Časnikarji še vedno jedó masleni kruhek liberalnih svojih gospodov, in to obrt so izumili liberalni državniki. Neki avstrijski minister je javno trdil, da ne more živeti nobena avstrijska vlada brez podpore „N. fr. Presse“. Bože mili!

A že trkajo otroci na vrata svojih roditeljev. „Ker vi zaničujete cerkev in vero svojih očetov, naj se mi klanjamo vašemu maliku? Ker imate strah pred nami, naj bi se mi bali peklenških kazni, ki so vam pravljice? Ker vi ne ločite dobrega od slabega, naj se mi pokorimo vaši postavi? Toliko še vemo iz ljudske šole, da višja omika ne pozná Boga. Tudi mi ne verujemo ničesa, ne poznamo vaše pravice, ne moči in poguma, niti vaše hrabrosti. Vi ste naši očetje, mi vaši sinovi, živimo, kakor ste nas učili. Razloček med nami je le-ta, da ste vi zagrizeni egoisti, mi pa želimo obêno enakost. Z vami hočemo deliti, nič več in nič manj.

Očetje sicer odganjajo od sebe sitne svoje otroke češ: mi vas ne poznamo, toda podobni so si na las.

Liberalizem, sin revolucije, poklonil se je vladarjem v salonski obleki; dovolili so mu pristop pri dvoru. Vsak človek se lahko moti. Dinamit, upor in umor, ti madeži se poznajo na njegovi suknji. Liberalizem že poskrbi, da poznajo ljudje njegovo mater. V Belgiji liberalizem preti s silo, ker nima pravice. Drugje razgraja po ulicah in tirja pravico. V Spaniji ponudi za plačo svoje moči vsacemu klativitezu. Na Ogerskem ima polna usta lojalnosti, in vendar apostolskemu kralju podtika besede, katerih ne čuti vladarjevo sree. V Franciji drži v krempljih republiko in draži proti cerkvi, da narod ne spozná pravih svojih zatiralecev.

Poskusiti je toraj treba človeško družbo ter jo preosnovati, a ne po receptu liberalizma ali Mostovem načelu; tudi ne v korist državnega absolutizma. Ta bi človeško družbo tako strl in presejal, da bi ne ločili tvarine od tvarine.

Človek, ki nosi v sebi podobo božjo, vendar ne zasluži, da bi ga kot solnčni prah danes povzdigovali v oblake, jutri teptali z nogami. Ali postane stara Evropa zapadni Kitaj in žoga evropskih mandarinov?

Ako zasledujemo razvoj evropskih narodov, ne pridemo do vzorov rimskih imperatorjev, niti do absolutizma bizantinskih cesarjev, akoravno je sedel pred 200 leti Ludovik XIV. na prestolu, marveč iz jednostavnega se je razvilo sestavljeno: monarhija, ki deli svoje pravice z deželnimi in državnimi stanovi.

Ta razvoj pa je pretrgal kot tuj živelj vladni absolutizem in s tem tudi pokazal, da mu je odločeno kratko življenje. Absolutizem je posledica osebne gospodoželjnosti in krivih političnih potov v sedemnajstem veku.

Srednji vek je imel mnogo organizacij, ki pa so se klanjale državni ideji. Različni faktorji države in družbe so se vjemali. Povsod najdeš določene oblike in meje, vsaka družba je imela svoje pravice in dolžnosti. Individuum je dobil svojo veljavo le s pomočjo družbe, brez ktere ni mogel priti iz teme na dan. Celô učenost je bila navezana na družbo itd.

S tem nočemo reči, da je vse primerno našim časom in odnošajem, kajti cvetje je odpalo in sadje se vsušilo, toda ostale so trdne korenine. Naša družba potrebuje preosnove, in ravno zgodovina nas uči prava načela. Treba je le pravo in našim časom primerno izbrati iz bogatega zaklada.

Največja napaka vseh restavracij od l. 1789 je ta, da državniki niso družega poznali, kakor konstitucionalizem in absolutizem. Naša naloga je, da preosnujemo staro obliko za novo vsebino. Vsaka družbena prvina mora imeti določeni delokrog. Družba bodi začetek vsake višje organizacije, toraj tudi narodovega zastopnika. Kaj naj moža odloči za zastopnika naroda? Ne „suffrage universel“, ne namazan jeziček, marveč znanje potreb, pravic in dolžnost svojih volilcev, posameznih stanov.

LISTEK.

Družba sv. Cirila in Metoda — kaj je to?

V poduk slovenskemu ljudstvu.

(Konec.)

7. Kdo vodi družbo sv. Cirila in Metoda?

Zastopniki vseh podružnic zbirajo se vsako leto enkrat k velikemu obênemu zboru cele družbe. Takrat volijo glavni odbor t. j. 12 gospodov; ti naj vladajo in vodijo vso družbo. Zato se jim pravi: „vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda“; temu se pošiljajo tudi vsa pisma, družbo naravnost zadevajoča. Na čelu jim je prvomestnik. Saj polovica teh gospodov mora stanovati v Ljubljani. Poglavitno mesto vsega slovenskega naroda — Ljubljana je toraj sedež družbe sv. Cirila in Metoda. Pri obênem zboru volijo zastopniki tudi pet nadzornikov, ki skrbé zato, da se denar po nepotrebnem ne zapravlja ter večkrat pregledujejo družbino blagajnico; in pet razsodnikov, ki naj razsojajo, kadar bi se vneli kaki prepiri v družbi.

Obêni zbor je imeniten dogodek za vso družbo. Shaja se lahko vsako leto drugod, da se tako po večjih krajih ljudje vnamajo za družbo. Na takem zboru daje družbino vodstvo račun o svojem delovanju, naznanja kam so se obrnili družbini denarji, kje in kako se je podpirala slovenska mladina. Tedaj pa izrekajo tudi zastopniki posameznih podružnic svoje želje ter z živo besedo odkrivajo nevarnosti, ki preté v njihovem kraju našim slovenskim svetinjam.

Prvi veliki obêni zbor se je sešel 5. julija 1886 o godu sv. apostolov Cirila in Metoda v Ljubljani. Zastopniki raznih podružnic so bili najprej pri slovesni sv. maši v kapeli sv. Cirila in Metoda; daroval jo je med obilno asistenco prečast. g. Toma Zupan. Potem so imeli v čitalnici zbor, pri katerem so se vrstili navdušeni govori. Pri volitvah so bili izvoljeni: za prvomestnika ali poglavarja vse družbe preč. duhovni gospod prof. Toma Zupan, vodja v Alojzijeviši in škofov konzistorijalni svetovalec, za odbornike p. n. gg.: Gregor Einspieler, mestni kapelan v Celovei; dr. vitez Bleiweis pl. Trsteniški, primarij in deželni poslanec itd.; Ivan Hribar, glavni zastopnik banke „Slavije“,

mestni odbornik; Matej Močnik, mestni učitelj v. p.; Ivan Murnik, cesarski svetnik, deželni poslanec itd.; Luka Svetec, c. k. notar, deželni poslanec itd.; dr. Ivan Tavčar, advokat; dr. Josip Vošnjak, deželni poslanec itd.; Josip Žičkar, mestni vikar v Celji; Anton Žlogar, mestni kapelan in katehet; in Andr. Žumer, c. k. okrajni šolski nadzornik. Za nadzornike so bili izbrani gg.: dr. J. Kulavie, stolni kanonik; Anton Knez, veletržec; dr. Papež, advokat; Franc Ravnikar, veleposestnik; Janez Zagorjan, mestni kapelan; za razsodnike pa p. n. gg.: dr. Čebašek, prêlat; dr. Alfonz Mošé, advokat, dr. Munda, advokat; Lud. Ravnikar, c. k. dež. sodnije svetovalec; dr. Jernej Zupanec, predsednik notarske zbornice.

Ta čestita imena vam glasno pričajo, da je družba sv. Cirila in Metoda v najboljših rokah, da jo vodijo možje, katerim srce tople bije za dušni in telesni blagor slovenskega ljudstva.

8. Ali imajo tudi podrugod enake družbe?

Nemci in Lahi segajo tudi drugim narodom v pravico. Zlasti Nemci so te misli, da so sami oni

Kar sedaj svet imenuje zastopanje interesov, je le olepšava neometanega zidovja. Vlade so jele večinoma resno se bojevati z liberalizmom, to pa, ker jim tla goré pod nogami. Še so sredstva proti zlu. A če mislijo vlade, da bodo liberalizem ugnali z redarji; da se lakota ukroti edino le z učenjem in žeja z večrazrednimi šolami; da more kapitalizem svet pomiriti: potem morajo pasti gradovi svetnih bogov v prah in pepel. A do tega ne sme priti, da bi po toči zvonili.

Trčila sta vkup oba politična toka, ideje konservativizma in liberalizma. Ni več težko uganiti, kje bode zmaga. Konservativizem neguje načelo pravičnosti, liberalizem pozná le gospodstvo. V Avstriji je liberalizem državi mnogo škodoval, toraj bodo vlada in poslanci vendar enkrat spoznali pravo pot in konservativnim idejam pripomogli do zmage. Ali še vendar moške ne poznajo namer liberalnih idej? Kaj je nam Slovanom prinesel in podaril liberalizem? Vlado absolutnemu so liberalci izvili oblast in postali so naši diktatorji. Govorili so o prostosti in ustavi, a vkovali so nas v verige. Z nogami so taptali cerkvene in narodnostne pravice. Živeti smo morali le ob drobtinah, ki so padale z bogato obložene mize oholih nemških liberalcev. Liberalci ne poznajo zgodovine avstrijskega cesarstva, niti potreb raznih narodov. In s temi naj bi se pobotali, tem v spravo podali roke? Kdor to namerja, kdor se peha za prijaznost liberalnih krogov, ta zaničuje svoj narod in išče na Dunaji — samega sebe. To koketovanje, prilizovanje in vsi enaki pokloni ne dišijo narodnega zastopnika, in tak naj ostane doma pri svojem delu. Z resnico na dan, in pokažite enkrat svoje za narod „goreče“ srce. Vedno beremo, da je naš narod konservativen, toraj taki naj bodo tudi njegovi zastopniki. In če je ktereга osmodil liberalni ogenj, reče naj sam za-se: „mea culpa“, — svetu pa naj pokaže odkrito, blago srce in čiste roke.

Liberalci so centralisti, Slovani pa stojimo na stališči avtonomije, ktero nam jamčijo le konservativne ideje.

H-t-b-r.

Politični pregled.

V Ljubljani, 22. septembra.

Notranje dežele.

Sprejem *presvitelega cesarja na Tirolskem* je bil nad vse sijajen. Duhovščina in posvetnjaki so se skušali v navdušenji do ljubljeneга vladarja. V Welsbergu poklonili so mu iz planinskih cvetlic krasen šopek, župan ga je pa spoštljivo nagovoril, na kar je cesar sledeče odvrnil: „Rad sem prišel na to slavnost. Posebno me pa veseli, kar sem ravnokar slišal iz izrečene mi zahvale, da se je hudo opustošena lepa dolina po pridnosti svojega prebivalstva že zopet dvignila do novega cvetja in da se razne stavbe za javno varnost in za vrevevanje hudournikov še nadaljujejo, kolikor to dopuščajo pripomočki. Nadjam se, da se bo v tem smislu pričeto delo vrevevanja hudournikov po sedanjimi za to poklicanimi faktorji ob krepki podpori prebivalstva resno nadaljevalo in da bodo velike žrtve iz javnih blagajnic deželi na vstrajno korist. Spominek pa, ki ga bodete sedaj odkrili, kaže naj še poznim rodovom ne le zahvalo, temveč

še bolje to, da sta pridnost in delo vedno plodovna. Na vsak način se smete pa moje podpore tudi še na dalje prav tako nadjeti, kakor se jaz vedno zanašam na neomahljivo zvestobo mojih ljubih Tirolcev, ktere naj večni Bog i na dalje vsega hudega varuje!“ Po teh besedah padlo je zagrnjalo spred spomenika, narod je pa iz tisočerihi grl zaklical ljubljenu vladarju gromč „hoch“, med kterim so topiči pokali in je godba svirala cesarsko pesem.

Na Českem se ravnokar prav pridno pečajo z vprašanjem o *razkroju Praške bogoslovne fakultete* na dve samostalni: česko in nemško. Dosedanja je del ondašnje nemške univerze. Kakor vse kaže, iz tega ne bo nič, ker se vprašanju cerkvena gosposka vpira in to iz denarstvenih, kakor tudi iz cerkvenih ozirav. Iz denarstvenih ozirav nočejo dosedanje fakultete deliti, ker bi se moralo potem tudi dosedanje skupno duhovno semenišče razdeliti v česko in nemško. To bi zopet zahtevalo dvoje ravnateljstvo in profesorje, toraj tudi dvojne stroške. Iz cerkvenega stališča si pa zaradi tega pomišljajo razkroj pričeti, ker katoliška cerkev ni narodna, temveč mednarodna naprava. Razkroj bi ji pa kolikor toliko vtisnil narodni pečat, ter bi ob enem sovraštvo ali vsaj napetost med obema narodnostima še le množil, namesto da bi širil in vtrjeval ljubezen. Če bi toraj tudi državna gosposka v razkroj privolila, bode se cerkvena iz navedenih vzrokov vedno protivila. Pač pa cerkvena gosposka nima nič proti vpeljavi utrakvistične fakultete, ktera naj bi bila lastnina obeh vseučilišč českega kakor nemškega. Na tisti naj bi se dekan volil enkrat iz skupine nemških, drugič iz one českih profesorjev. Predavanje, kar ga ni izključljivo v latinščini predpisanega, naj bi se vršilo v obeh jezikih. Bogoslovni dekan imel bi potem pravice rektorjeve. Na tak način, pravijo, da bi se za sedaj dalo vprašanje rešiti. Sicer pa stvar še ni pri kraji in bo še dostikrat na dnevnem redu.

Iranytjeva interpelacija v prvi seji ogerskega državnega zbora je prezanimiva, da bi jo kar meni nič, tebi nič prezirali. Ker je to temelj, na ktereга se bodo prej ko ne vse daljše razprave o zunanjih politikah v ogerskem državnem zboru sukale, podamo jo našim prijateljem, kakoršna je. Iranyi je rekel: „Nj. Veličanstvo avstrijski cesar in kralj ogerski sošel se je bil letos meseca avgusta z nemškim cesarjem v Gasteinu. Nekoliko poprej so se pa ministri zunanjih zadev v Kissingen-u posvetovali. Takoj na to sošla sta se pa knez Bismarck in Giers v Francovih kopelih. Ali je gospod prvi minister Tisza pri volji zbornici pojasniti pomen teh shodov, kakor tudi, po kaj je šel nadvojvoda Karol Ludovik na Rusko? Posebno bi nam pa vstregel s pojasnilom: 1. Ali se je atentat na bolgarskega kneza zgodil v sporazumljenji in s poprejšnjim dovoljenjem ministra zunanjih zadev, oziroma ogerske vlade in ali je poslednja odobraval postopanje ruskega cara, oziroma ruske vlade, proti bolgarskemu knezu, vsled česar se je moral Aleksander prestolu odpovedati, če prav se je po splošni želji svojega naroda v Bolgarijo povrnil? Če se je to vse z dovoljenjem ogerske vlade zgodilo, potem vprašam: 2. Kaj je bil povod temu postopanju in kako se to strinja z mednarodnim in ljudskim pravom po eni in kako z madjarskimi interesi po drugi strani? Če ji pa tako postopanje ni bilo všeč, zakaj se mu ni uprla? Dalje 3. Ali je res, da sta se Avstro-Ogerska in Rusija že zdavnaj tako zmenili, da naj Rusija svoj vpliv razvija po iztočni polovici Balkana, Avstrija pa po zapadni? 4. Recimo, če je naša vlada odobraval, kar je Rusija učinila, ali si ni za to izgovorila kake nasprotne izpolnitve, n. pr. priklop Bosne in Hercegovine ter razširjenja do Soluna? 5. Ali je vlada pri volji pravo slobodne kneževе volitve na Bolgarskem spoštovati, ali ima morda že roke zvezane, da ne bo mogla drugega nič storiti, kakor po Rusiji priporočenega kandidata podpirati?

6. Ali smatra vlada Berolinsko pogodbo še vedno za veljavno z ozirom na to, kar se je na Bolgarskem zgodilo in pa gledé enostranskega in svojevoljnega postopanja Rusov v Batumski luki? Ali je vlada vse to brez ugovora na znanje vzela? In če smatra Berolinsko pogodbo še za veljavno ter vsled tega bolgarsko samostojnost pod vrhovnim gospodarstvom Turčije: kaj se ji zdi, ali bo Rusija Bolgarijo zasedla in ali bo poslala tjejak lastnega komisarja, ki se bo v notranje bolgarske zadeve vtikal? Ali ni vlada mednarodnega prava že žališa s tistim diplomatičnim pismom, ki ga je na korist Rusov z nemškim kabinetom vzajemno pisala knezu Aleksandru? Konečno še: Ali se je trocarska zveza formalno ponovila ali pa med nami in Rusijo še vedno tisto razmerje obstoji, ktero so povdarjali v Skiernievicah. Ali se je zveza z Nemčijo vnovič na določen ali nedoločen čas ponovila in to ali iz kakega posebnega namena, ali pa le na ohranjenje miru in na razvoj medsebojnih koristi v obeh državah? Ali je vlada pri volji vse tista pisma, ki so s to interpelacijo v zvezi, tukaj na javni pregled razpoložiti? Da bi Tisza na vse to temeljito in pojasnovalno odgovarjal, jako dvomimo.

Ogerski državni zbor bo menda do konca prihodnjega meseca zboroval, ter kolikor se bo le dalo rešil razna vprašanja. Med temi so v prvi vrsti: povišanje podpore paroplovnemu društvu „Adria“, carinska in trgovinska pogodba in Avstro-ogerska banka. Vse to mora rešeno biti do tistega časa, da se delegacije snidejo. Budgetne razprave v „plenumu“ se pa izvestno ne bodo pričele pred Svečnico ter si bo vsled tega treba pomagati z začasnim budgetom za bodoče leto. Kedar bodo imeli na dnevnem redu proračun za leto 1887, oglasili se bodo naučni, pravosodni in notranji minister za dovolitev dopolnilnih kreditov za leto 1886, ker je vsem trem še pred časom denarja zmanjkalo. Ker se zdaj v tem, sedaj zopet v onem nastavku tak primanjkljaj že več let zaporedoma javlja, bodo proračun za leto 1887 sploh nekoliko obilnejši nastavili, kakor so ga do sedaj. Posebno se bodo pa za omenjene tri stroke zdatno več svote dovolile, kakor so se do sedaj. — Med ogersko in Dunajsko vlado so razprave o carini na petrolej popolnoma prenehale, ker je ogerska vlada Dunajski svoje posebne predloge stavila v tem oziru, ktere je pa Dunajska vlada kar od kraja zavrgla. Ogerska vlada je na to rekla: „je tudi prav; če je Vam tako všeč, se bomo že tudi mi navadili!“ Tako sedaj razprave o petroleju in njegovi bodoči carini lepo počivajo, dokler se tudi njim ne bo oglašil kak angelj s posebno trobento, ki bo moral prej ko ne iz Budapešta na Dunaj priti.

Vnanje države.

Bolgarsko sobranje določilo je sedanjim regentom vsakemu po 24.000 frankov letne plače. Volitve za veliko sobranje bodo 11. oktobra. Več nego 60 poslancev in med njimi vsi načelniki lanske iztočno-rumelijske vstaje so se zbrali na večer obletnice njene pri banketu, kjer so napivali v navdušenih besedah narodu lepšo bodočnost, kakor jo je imel do sedaj. Rusija sedanjih regentov oficijelno še ni pripoznala, za to je bil pa tudi ves dosedanj promet med njimi in ruskim zastopništvom popolnoma zasobnega značaja. Kakor se čuje, bo imela Rusija prvo besedo pri izvolitvi novega kneza, ktereга bo ona regentom nasvetovala. Regentje ga bodo potem priporočili velikemu sobranju v izvolitev, če bodo taisti tudi velesilam všeč. Ob enem so pa že sedaj, ko niti ne vedó ne kake narodnosti da bode, stavili predpogoje, pod kterimi ga sprejmó, da bode moral kot Bolgar postopati. naj bode potem ruske ali pa nemške krvi, sicer bodo Bolgari z njim postopali, kakor z izdajalcem. Ob enem spremenili bodo pa tudi ustavo. Regentje so se tudi že izrazili, da so pri volji sprejeti v vojno službo ruske vojne nadzornike in višje častnike, nikakor pa ne vojneга ministra, če ne bo odgovoren ustavi. Kljub temu,

zato na svetu, da bi gospodarili, vsi drugi pa da smo zato rojeni, da se jim klanjamo. Kakor nas Slovence, prav tako pritiskajo od vseh strani naše brate Čehi. Na vse kriplje jim ponujajo svoj nemški jezik. Toda Čehi pravijo: „Ne udajmo se!“ Možati so, jekleni so. Trdo se postavljajo Nemcem po robu, češ. mi nočemo vašega jezika; mi hočemo pri tem ostati, kar so nas naučile naše matere; mi nočemo, da bi naši otroci Nemci postali. Proti pogubnemu delovanju nemškega „šulferajna“ so si ustanovili posebno družbo, kteri pravijo „šolska Matica“. Ona je prva mati českim otrokom. Zá-nje je oskrbela že brez števila otroških vrtov in šol. Na dveh krajih jim je založila celó latinske šole. V prvih štirih letih svojega delovanja je potrosila za česke šole 316.000 gld. Od kod pa dobiva „šolska Matica“ toliko denarja? V naročje ji ga usipa česko ljudstvo, ki neskončno ljubi svoj materni jezik. Česki delavec si rajši pritrjuje od vsakdanjega kruha, kakor da bi tujcem izdajal svojo deco. Česki grajščaki in bogatini darujejo Matici po tisočakah. Kjer koli so Čehi v kaki tovaršiji, gotovo vstane kdo izmed njih in pobira darove za „šolsko Matico“. Ti družbi v prid

napravljajo vsako leto krasne veselice — dohodke od njih dobiva Matica. Društva, posojilnice, zavarovalnice ji odstopijo po več stotin vsakoletnega dobička. — Slovenci! posnemajmo Čehi; kakor oni „šolsko Matico“, podpirajmo mi družbo sv. Cirila in Metoda!

V škodo hodijo Hrvatom v Istri Lahi. Naši bratje Hrvatje pa ne drže rok križem. Osnovali so si „bratovščino hrvaških ljudi“, ktera lepo skrbi za to, da se hrvaška mladina ne odtuji svojemu narodu ter ne zagazi v Lahone.

Da, celó med Nemci so se našli poštenjaki, ki so izprevideli, da je najbolje držati se zlate resnice: „Vsakemu svoje!“ Spoznali so, kako škodljiv je „šulferajn“ katoliški veri. Zoper njega so tedaj postavili na noge „katoliško šolsko družbo“, kteri je namen, pospeševati časno in večno srečo mladine, zato pa hoče ustanovljati katoliške šole in razširjati krščanske resnice v šoli in v družini. Ta družba ima malodane enaka pravila, kakor naša družba sv. Cirila in Metoda. Na čelu „katoliški šolski družbi“ stojita kardinal Dunajski in škof Šent-Pöltenski.

* * *

Glejte, toliko storé ljudje po svetu za svojo mladino, da se jim ne izpridi in ne zajde na napačna pota. O letošnjem sv. letu nas opominja sam sv. oče Leon XIII., naj podpiramo dobre šole in naj za-nje darujemo zaukazano miloščino. Čujte glas dobrega pastirja! Mesto, da bi drugam pošiljali mile darove, podpirajte ž njimi rajši dobro domačo stvar, podpirajte ž njimi družbo sv. Cirila in Metoda! Saj se ona bojuje za našo vero, za naš jezik! Ona nadaljuje delo sv. apostolov naših. Ona skrbi, da ne umolkne naš jezik slovenski, ker je tudi njega poklicala Previdnost božja v hvalo svojo. „Vsi jeziki hvalite Gospoda!“ Deca naša naj slavi Trojedinega v slovenskem jeziku! „Iz ust otrok in dojenčev si si napravil hvalo, da odpraviš sovraznika.“ Na delo toraj v ime božje in v ime slovanskih apostolov sv. Cirila in Metoda!

Bog in Slovenci!

da ga Rusija ni še priznala, smatra se regentstvo vendar za postavno in se je odločno izjavilo, da bo vsacega kaznovalo kot veleizdajalca, kdor bi se ji z orožjem v roki protivil.

Včeraj smo iz danih političnih razmer skleпали in pisali, da se nam v slučaju kakoga boja z Rusijo na *veternjaškega Bismarka* ni prav nič zanašati, kakor tudi na Angleža ne. Danes nahajamo to misel že potrjeno. „Ozas“ pravi, da vé iz zanesljivega vira, da se je knez Bismark izjavil, da če bi se Avstrija z Rusijo v boj zapletla, bi Nemci Avstriji ne mogli hiteti na pomoč, ker morajo na Francoze opreznji ostati! Čemu nam je potem avstro-nemška zveza? Naj se pa Nemčija s Francozi v boj zaplete, bo pa takoj našo pomoč zahtevala. Bismark je v tem oziru Rusom menda popolnoma pokazal svoje karte, kajti še preden je šel Kalnoky k njemu v Kissingen, se je Bismark že z ruskim poslanikom v Parizu, z grofom Mohrenheimom do dobrega zmenil. Zato je pa Bismark pozneje v Gasteinu tako mešetaril za Rusijo, da je konečno Avstrijo vendar-le pripravil do odločilnega „da“, na kar je Aleksandru v Sofiji tal zmanjkalo. Od tedaj jela se mu je pa Avstrija nekoliko umikati, kar se iz tega razvidi, da Bismark z najslajšim prigovarjanjem Kalnokyja ni mogel do tega pripraviti, da bi šel z njim v Francove kopeli k Giersu, kjer je zopet ruskega kanclerja pridušal, da naj se nikar ne vtika v avstrijsko politiko na Srbskem in da naj vsaj sedaj še nikari ne zasede Bolgarije. V prvem slučaju bilo bi lahko mogoče, da bi bil iz tega nastal avstro-ruski boj, katerega si pa Bismark prav sedaj čisto nič ne želi; kaj bi pa iz drugega slučaja narastlo, se pa še ne vé! Če so poizvedbe „Ozasove“ zanesljive, res ne vemo, čemu da nam je avstro-nemška zveza? Prej ko ne za strašilo v prosu ob nemško-francoski meji, za kaj drugega naj bi bila, je pač težko uganiti.

Vojvoda Decazes, odličen orleanovec umrl je na svojem gradu Grave (v Girondi) v noči 17. t. m. Od tega časa, ko je stopil iz političnega polja, živel je osamljen, a ostal je vrlo udan grofu Pariskemu. Pri poslednjih volitvah je kandidiral v parlament, a ni bil izvoljen. On je obžaloval izgon orleanških princev. V poslednjem času se mu je bolezen, katero je prvokrat srečno prestal, povrnila; sin njegov, ki je hitel k mrtvaški postelji, našel je očeta že mrtvega. Orleanovci zgubé v njem najodličnejšega privrženca.

Angleški parlament je pod policijskim nadzorstvom! Kedar je angleški parlament zbran, straži ga stalno 183 policistov, ki stojé okoli poslopja na straži, med njimi trije nadzorniki in osem narednikov. Ko bi bili zastopniki ljudstva zbrani celo leto, bi to stalo 17.000 lib. str. Toraj ne samo kralji in cesarji, tudi ljudski zastopniki imajo stražo.

Novi namestni kralj irski, markiz Londonderry, prišel je v soboto v Dublin, kjer so ga razmeram primerno še zadosti prijazno sprejeli, čeprav je bila nekaj dni poprej v mestni zbornici Dublinski proti vsakojakemu sprejemu strastna borba. Mestni očetje so stavili dva predloga: po prvem bi se bila morala namestnemu kralju ob njegovem prihodu v Dublin izročiti adresa udanosti. Predlog se je zavrgel z 29 proti 6 glasovom. Drugi predlog se je pa glasil, da mestnega zastopništva pri sprejemu niti blizo ne bo, ker nikakor ne more smatrati za dobrodošlega zastopnika vlade, ktera homerule pobija. Odbornik Claney je rekel, da bi se irski narod neizrekljivo onečastil, če bi pozdravljal potomca tistega krvnika Castlereagha, ki je Irce ob vse pravice pripravil. Zato pa on tudi predlaga, da naj se zastava na mestni zbornici le do srede droga potegne in ne na vrh.

K včeršnjemu **Madriškemu telegramu** nam je še dostaviti, da so bili tisti vojaki (300), ki so na južni kolodvor drli in ondi republiko proslavljali, konjiki in pešci. Prvih je bilo 2 eskadrona, drugih pa 200 mož. Na Španjskem smo v teku poslednjih treh let marsikaj pustolovskega, marsikaj izrednega, pa tudi marsikaj groznega doživeli. Kaj takega pa, da bi se 300 vojakov na prigovarjanje nekterih prismojenih republikancev ponoči brez pravih voditeljev dvignilo, po mestu in na kolodvor drlo, ondi republiko oklicevalo — no, kaj takega do sedaj še celó na Španjskem ni bilo. Pač ni čuda, da so se jim takoj pete zabliskale, kakor hitro je prišla oborožena moč nad nje. „Živela republika“, dalo jim je tako malo stališča in zaslonbe, da so še za najbolje smatrali, svojo varnost na cesti proti Valenciji iskati. Več rogoviležev je pri tem zgubilo svoje življenje, kajti vojaki, ki so šli upornike razganjat, so takoj streljali nanje. Nekaj so jih pa polovili in zaprli. To niso nikakor zdrave razmere in se nam je po pravici nadjati, da bomo kmalo kaj drugega slišali iz nesrečne Španije.

Izvirni dopisi.

Iz Šmartna pri Litiji, 21. septembra. V soboto popoldne ob 4. uri pripeljali so se premili knezoškof z poštanim vlakom v Litijo. Na kolodvoru pričakovali so premilega knezoškofa gg. dekan Jakob

Rus, okrajni glavar Gril, komisar Rihar, okrajni sodnik Nabernik in drugi duhovni in svetni gospodje, zlasti veliko množica ljudstva. Na kolodvoru nagovoril je premilega knezoškofa dekan Rus in okrajni glavar Gril. Pred mostom v Litiji je bil narejen krasen slavalok z napisom:

Pozdravljamo Te!
Srčna Ti hvala!

Tukaj je nagovorila knezoškofa deklica Marija Koblar. Pričakovali so vladiko dečki in deklice v belih oblačilih s šolsko zastavo s spremstvom učiteljev. Potem se podajo mil. knezoškof v cerkev sv. Nikolaja. Po kratki molitvi v cerkvi se vsedejo v kočijo ter odpeljejo med pokanjem možnarjev in zvonjenjem mimo Šmartna v Štango.

V nedeljo popoldne ob 1/2 6. uri pripeljali so se mili knezoškof iz Štange nazaj v Šmartno. Naproti so šli župan in cerkvena ključarja. Pred vasjo je stal slavalok z napisom:

Iskreli pozdrav knezoškofu
Od vdanega Šmartna!

Tukaj so pričakovali mil. knezoškofa g. župan, učitelji s šolarji in šolaricami v belih oblačilih in s šolsko zastavo. Tu je tudi nagovorila premilega vladiko Pavlina Jakličeva, ter jim po govoru podala prekrasen šopek. Ognjegasci so delali špalir, potem se podajo mili knezoškof v lepo razsvetljeno cerkev sv. Martina. Pred cerkvijo je stal lep slavalok.

Zvečer je bila po vasi razsvetljava, na „Hribu“ je bila videti v razsvetljavi prekrasna zvezda. Potem so pevci zapeli v čast knezoškofu podoknico med vžiganjem umetalnega ognja. Drugi dan ob 9. uri so mil. vladika služili slovesno sv. mašo in pridigovali prisrčno in ginljivo. Po pridigi je bila delitev sv. birme, birmancev je bilo okoli 800. Popoldne ob 5. uri med pokanjem možnarjev in zvonjenjem zvonov so se od nas poslovili in odpeljali z brzovlakom proti beli Ljubljani.

Iz Cerkelj pri Krškem, 21. septembra. Čudno vreme smo imeli letos skozi in skozi na spomlad, v sredi poletja in proti koncu letnega časa. Sušo smo imeli do sedaj blizo 4 tedne, kar je za peščeno, plitvo zemljo jako občutljivo. Po malem dežji je pa burja zrak hitro ohladila, tako, da smo imeli 17. in 18. t. m. nekoliko slane, ki je zlasti pozno ajdo jako osmodila.

Res žalosten dogodek je, katerega je poročal dopisovalec iz Krškega 17. t. m., ki se je izvršil v Jelši županije Leskoveške (ne Cerkljanske, kakor dopis po zmoti pravi). Naj bi si to zlasti starši k srcu vzeli; zakaj čin je le nasledek slabe vzgoje otrok. Res je mladina po duhu časa mnogo bolj divja, kakor je v svojem času bila, a vendar naj bi starši svojo dolžnost resno spolnovali, dalo bi se marsikaj zaprečiti, kar je njim, župniji in deželi na sramoto.

Mar li bi ne bil dober predmet za dekanjske konference vprašanje: Kako mladino pridobiti za miroljubniše obnašanje, zlasti o nedeljskih večerih?

Kako zatirati divje vdolovanje ponočnjakov? Stare, že razvajene divjake bo pač težko kedaj pridobiti za omikano, mirno zadržanje. Pri šolski mladini bi se znalo kaj več opraviti. Kako, ko bi si gg. kateheti in učitelji prizadevali, kar je v njih moči, da bi otroci dobili veselje do branja lepih knjig, ne le pravne vsebine, ampak zraven te tudi za druge reči, n. pr. zabavne, kmetijske ali sicer podučne tvarine, bodisi že ktere koli. Vem, da jaz nisem iznajditelj te misli, ali večkrat opomniti, opomniti dokler se ne izvrši, ne škoduje.

Vem, da bode kdo rekel: Govoriti je lahko, ali storiti? Kje dobimo pripomočke, da se vse to nakupi, ljudstvo je revno itd. Vse to je res, a vstrajnosti je vse mogoče. Saj od začetka ni treba, kdo vé, koliko stotin knjig in iztisov; iz malega vse raste ter postane krepko in veliko. N. pr. v vsaki župniji je mnogo udov družbe sv. Mohora. Kadar ti prečitajo letne knjige, ne porajtajo veliko več za vse druge, kakor le še molitvenike, in marsikteri bi jih v ta namen rad podaril ali dal prav za male kraje. Poskusimo; če ne bi pomagalo, saj tudi ne bode škodovalo. Pa nič ne dvomim, da bi ne pomagalo; če ne tu, pa tam, če ne sedaj, pa pozneje.

Domače novice.

(V duhovsko semenišče) so še sprejeti gg.: Jan. Piber z Bleda; Matija Glatz iz Kočevja in Tomaž Vondrášek iz Zúboře na Češkem.

(Ljubljansko mesto) kupilo bo 15 prioritetnih delnic Kamniške železnice; veljale bodo 3000 gld. Dotična svota pride v proračun za leto 1887.

(Mestni župnik preč. g. Janez Rozman) naprosil je župana g. Grassellija, da naj sporoči njegovo toplo zahvalo mestnemu odboru za podeljeno meščanstvo. Ob enem je obljubil tudi nadalje na občinsko korist delaven ostati.

(Suplenture) dobili so na tukajšnji c. kr. veliki gimnaziji gospodje kandidatje: Franc Novak, Matej Suhač in Alojzij Tavčar.

(Dijaška kuhinja) je že zopet pričela svoje občekoristno delovanje, njenemu finančnemu ministru bo treba pa v blagajnico seči po evenk, katerega pa tudi tukaj občutljivo primanjkuje. Vsi prijatelji pridnih dijakov — le taki imajo zavetje pri preč. g. monsignoru Jeranu — se toraj v imenu dobre stvari prav lepo prosijo za drobiž. Ojstrih zob čaka že obilno na delo, podpore pa ni še zadostne.

(Krajcarska družba za „Narodni dom“). Povo-dom popolne razprodaje prve stotine krajcarskih knjižic je imel odbor imenovane družbe 20. t. m. daljši razgovor. Tajnikovemu poročilu o razprodajanji knjižic povzamemo te-le zanimive, za to prekoristno podjetje jako spodbudljive črtice; Knjižice je bilo omenjenega dne razposlanih 571, in sicer 486 krajcarskih in 85 desetkrajcarskih. Popolnoma razpečanih je sedaj dvoje desetkrajcarskih knjižic (pov. „Kegljacke zaveza“ in g. K. Pirc) in 101 krajcarska, v skupni vrednosti nad 1400 gold. Odbor je bil nadalje vkrenil vsacega poverjenika, ko poteče njegovi knjižici dōba jednega leta, pozvati, da pošlje, kar je nabral, in obdrži knjižico v nadaljne nabiranje, ako še ni razprodana in ako ga je sploh volja še dalje nabirati. Poslanih je bilo doslej 85 tacihih pozivov in v odgovor nanje je poslalo 24 gg. poverjenikov nad 300 gold., deloma kot parcijelne doneske na posamezne knjižice, deloma kot polne svote. Razven že omenjenih več kot 1400 gold. od popolnoma razprodanih knjižic je dobil odbor tudi blizo 800 gold. kot posamezne doneske na 47 krajcarskih in 18 desetkrajcarskih knjižic. V prometu je sedaj še 468 knjižic, med njimi 385 krajcarskih in 83 desetkrajcarskih. Režija je le neznatna (korespondenca petnajst mesecev je stala ravno toliko goldinarjev, knjižice 120 goldinarjev), nabrani doneski so pa že pred mesecem dni dosegli drugi tisočak. Vspeh je tedaj jako ugoden in bo tem ugodnejši, čim več posnemalec najde to vse hvale vredno, za Slovenstvo občekoristno podjetje. Lepo hvalo vsem poverjenikom in poverjenicam za njih vspešno in marljivo delovanje!

(Denar!) Na poslednjem živinskem somenju v Ljubljani dne 13. t. m. našla se je precejšnja svota denarja. Kdor ga je zgubil, obrne naj se pismeno do predstojništva kapucinskega samostana pri Sv. Križu na Vipavskem, ter naj razloži, koliko je bilo zgubljenega denarja, kakošen je bil in v kaj zavil. Častiti gospodje duhovniki se prosijo to v cerkvi naznaniti.

(Kontrolni shod) imajo brambovci dne 24. t. m. v Ljubljani na Poljanah v lastni kasarni. Začne se ob 9. uri jutraj. Priti morajo vsi, izvzemši tiste, ki so letos izdelali novaški oddelek, ali pa so bili pri vojaških vajah. Brambovci leta 1874 potrjeni so oproščeni, ravno tako letošnji.

(Darila za konjerejo) prejeli so 2. t. m. v Kranji sledeči gospodarji iz Kamniškega in Kranjskega okraja: Za žrebetne kobile: Mat. Seršen iz Skaručine 40 gold., Matija Golob iz Šenčurja 25 gold., Aleš Bergant iz Šenčurja 20 gld., France Mubi iz Bele in France Kepic iz Jame vsak po eno srebrno svetinjo. Za breje žrebice: Valentin Gradišek iz Terzina 30 gold., Janez Likozar iz Voklega 20 gold., Jernej Polajnar iz Kokre 15 gold., Andrej Bohine iz Zapog in Jože Zupan iz Srakovelj vsak po eno srebrno svetinjo. Za lepe žrebice: Jože Primoš iz Pristave 10 gld., Janez Demšar iz Loke in Anton Primožič po eno srebrno svetinjo. Prignanih je bilo vsega skupaj 19 konj in sicer 7 kobil, 6 brejih žrebic in 6 žrebic, kar za ta dva okraja, kjer je mnogo in prav lepih konj, izvestno ni veliko. Veselilo bi nas, ko bi se kak večak v tej zadevi oglašil in bi to malomarnost pojasnil.

(Poslednja letošnja preskušnja) učencev deželne vinarske in sadjarske šole na Slapu se bode vršila dne 30. t. m. dopoldne po veliki sv. maši. Po končani sv. daritvi razkril bode visokorodni g. grof Karol Lanthieri, lastnik Slapske graščine spominsko ploščo, katero je slavni deželni zbor nad hišnimi durmi šolskega poslopja v spomin blagega

čina vstanovljenja Slapske vinarske in sadjarske šole. K obilni vdeležitvi preskušnje vabi vodstvo.

(Iz Rogačke Slatine) se nam piše: V nedeljo prenehala je za letos tukaj topliška godba, namesto nje pa začele so se sinoči cerkvene molitve sredi naših toplic razlegati. Njih prevzvišenost premili knezoškof Lavantinski stanujejo tukaj že od sobote 18. t. m. V nedeljo posvetili so za bližnjo Križevsko nadfarno cerkev dva nova zvonova Hilcerjevega dela. Veči izmed nju tehta nekoliko nad 26 starih stotov. Oba sta lepo izdelana ter s poprejšnjima dvema lepo vbrana. Premili g. knezoškof imeli so tudi slavnostni nagovor, ker se je ob enem patrocinij nadžupnijske cerkve sv. Križa obhajal. Sinoči prišlo je še nad 80 duhovnikov iz vseh dekanovin Labudske škofije, eden gospod došel je iz Graške, drugi celó iz Krške škofije h duhovnim vajam, ktere tukaj vodi slavnoznani P. Hamerle, provincijal čč. oo. Redemptoristov na Dunaji. Dasiravno gospoduje sv. tihota, oživelo je še enkrat na jesen naše kopališče, poživili se bodo čč. gg. vdeleževalci teh duhovnih vaj nad duhovitimi govori njihovega duhovnega očeta. V petek po končanih duhovnih vajah vršil se bode konečni pastirski shod, pri katerem imajo zastopane biti vse dekanije cele škofije. Nemški zove se: „Pastoral-Schluss-konferenz“.

(Podružnica „Ajdoška z okolico“ družbe sv. Cirila in Metoda) priredi v nedeljo, dne 26. sept. t. l. ob 7^{1/2} uri zvečer v svojo korist v prostorih društva „Edinost“ veselico. Vspored: 1. Nagovor. 2. Dr. G. Ipavec: „Mrak“, čveterospev. 3. F. S. Vilhar: „Mornar“, poje gosp. cand. jur. F. Stroj; spremlja na glasovirji gospica Dragica Haas. 4. Ch. B. Lysberg: „Balade“, na glasovirji čveteroročno gospici Dragica Haas in Evgenija Godina. 5. A. Hajdrih: „Slabo sveča je brlela“, čveterospev. 6. F. Vilhar: „Lunica“, mešani zbor. 7. Igra: „Oče so rekli da le.“ K tej veselici vljudno vabi odbor. — Ob 4. uri popoldne istega dne boče v Höhn-ovi gostilni prvi občni zbor podružnice „Ajdoške z okolico“. Želeti je mnogobrojne vdeležbe.

(Kontrolni shod) za Ljubljansko mesto določil se je enkrat za vselej vsako leto na 11. oktobra ob 9. uri dopoldne v šentpeterski vojašnici. Kdor bo prepozno prišel, ali kogar bi ne bilo, moral bo h pokontrolnemu shodu, ki bo vsako leto na vernih duš dan ravno tam.

(Nov vožnji red) vpeljal se bo s 1. oktobrom na c. kr. državnih železnicah. Odhod iz Ljubljane na Gorenjsko ostane kakor do sedaj, in to ob 6. uri 40 minut zjutraj, ob 11. uri 40 minut opoldne in ob 6. uri 25 minut zvečer. Popolnoma spremenil se bo pa prihod vlakov v Ljubljano. Prvi vlak zjutraj prišel bo z Gorenjskega že ob 7. uri 30 minut, drugi ob 5. uri popoldne, poslednji pa ob 9. uri 55 minut.

Razne reči.

— Kako ruski car potuje. 7. t. m. je ruski car prišel v Visoko-Litovsko. Pred ta večer so v Varšavski trdnjavi kar na tihem obesili nekoga, bil je brž ko ne nihilist. Poleg železnične črte, koder se je car vozil, so bili postavljeni vojaki, strogo imajo naročeno, da streljajo na vsacega, ako se trikrat pozvan ne umakne iz železničnega nasipa. Dvorni vlak je iz treh posebnih voz, njih eden je za cara, drugi za prtljago, na tretjem se pa vozijo delavci, da bi precej popravili železnico, ako bi bila kaj poškodovana. Nihče ne vé, kje se vozi car, pravijo, da car med potovanjem premenjuje vozove. Strogo je ukazano, da morajo po postajah, kjer se mimo pelje cesarski vlak, zaprta biti vsa okna, in pregrinjala pri oknih razpuščena. Tako potuje naj-mogočniji vladar sveta.

— Transkaspiska železnica vrlo napreduje odsih dob, ko je bila pred kratkem otvorena do Merv-a. Že sedaj, ko še ni železnica dodelana do Bakhare, izkoristijo si ruski trgovci, da pošiljajo svoje blago po transkaspiski železnici, ter si tako prištedijo denarja in blaga. General Anenkov, ki gradi to železnico, je poslal uradnika na trg v Nizni-Novgorod, da je razjasnil trgovcem koristi, ktere jim donša dotična železnica. Sedaj pa še nekaj o novem pristanišču Izna-Ada, ktero je Anenkov tako rekoč iz nič naredil. Pristanišče tam je tako globoko, da bodo največi parobrodi ondi lahko ostajali. Za dva meseca je pristanišče postalo vse drugačno. Prej je bila tam pustota, sedaj je pa znatno središče za občenje. Dan na dan ostaja tam več jadernic in parobrodov, pa se tudi čedalje več hiš stavi. Parobrodno društvo „Caucase et Mercure“ pošilja dvakrat na teden tu svoje parnike. Pridejo

preko Kaspiskega morja v 24. urah, stara progna Krasnovodsk je bila 36 ur daljša. Vojni minister je v transkaspisko deželo ravnokar poslal komisijo, ktera ima pregledati dela pri železnici Kisil-Arvat in Merv. Predsednik komisiji je Gončarov, ktera ima še tri ude, opravnike. Da vse pregleda, boče potrebovala več mesecev.

Telegrami.

Dunaj, 22. sept. Cesar pripeljal se je zjutraj na Dunaj.

Trst, 21. sept. V poslednjih 24 urah zbolelo je tukaj 7 ljudi za koleró. Umrli ni nihče. V okolici sta pa 2 zbolela in 2 umrla.

Budapešt, 21. sept. Od včeraj pa do danes opoldne zbolelo je tukaj za kolerino 17, za koleró nostras 4 in za azijsko 12 oseb. Umrlo je 14 oseb. Od 12. t. m. zbolelo je vsega skupaj 138 oseb, umrlo pa 43 oseb.

London, 22. sept. V dolnji zbornici zavrgel se je Parnellov načrt o irski bill-i z 297 proti 202 glasovoma.

Carigrad, 22. sept. Čuje se, da bo ruski carevič obiskal sultana.

Madrid, 21. sept. Včeraj so zaprli 85 vojakov in 18 civilistov. Potepa se še tolpa 40 konjikov, ki se zdi vladi za napravo upora jako nevarna. Vsled tega je vlada naročila, da naj redarstvo več upornikov poišče in zapre.

Madrid, 22. sept. Kraljica je včeraj dospela semkaj in je bila navdušeno sprejeta. Danes se ji je poklonil predsednik s celim minister-skim zborom.

Umrli so:

18. sept. Viljem Ahačič, ključničar, 26 let, Karlovska cesta št. 7, jetika. — Franca Trefalt, kurjačeva vdova, 56 let, Kolodvorske ulice št. 4, vsled raka.

19. sept. Franc Komar, gostič, 59 let, Krakovski nasip št. 10, protin. — Marija Mozetič, kramarica, 32 let, sv. Flor-jana ulice št. 38, jetika.

20. sept. Dušan Toman, uradnikov sin, 22 mes., Poljan-ska cesta št. 55, otrpnenje pljuč. — Viktor Harbich, mehani-karjev sin, 14 mes., na Bregu št. 14, davica.

21. sept. Urša Jelenčič, kuharica, 27 let, Salendrove ulice št. 6, jetika. — Karolina Illner, mestnega zdravnika žena, 21 let, Slonove ulice št. 52, jetika.

Tujci.

20. septembra.

Pri **Maliču**: Lakančič, inženir, z Dunaja. — Just, Pieker in Neumayer, trgovci, z Dunaja. — Daniel Marian, zasebnik, s soprogo, iz Zagreba. — Rozman, duhovnik, iz Zagreba. — L. Jeroušek, zasebnik, z družino, iz Reke.

Pri **Stonu**: R. Amenqual, zasebnik, iz Francoskega. — Jožef Strasser, potovalec, iz Inomosta. — Emerih in Karl Mondecar, uradnika, s soprogo, iz Zagreba. — F. Fridolič, zasebnik, iz Idrije. — Anton Ozimek, zasebnik, iz Dolenje vasi. — Adalbert Walland, zasebnik, iz Celja. — Valentinitsch, inženir, z družino, iz Trbiča. — Massicek, Samaja, Macchioro, Grandi in Kaxelleto, zasebniki, iz Trsta. — G. Naglas, za-sebnik, iz Kormonsa. — A. Mattersdorfer, trgovec, iz Reke.

Pri **Bavarskem dvoru**: Detela in Starbeck, po-sestnika, iz Doba. — Jurij Kmetič, posestnik, iz Terzine. — Rihard Berbire, mesar, iz L. Trbiča.

Pri **Južnem kolodvoru**: Jožef Fustaender, potovalec, z Dunaja.

Vremensko sporočilo.

Ura	Čas	Stanje	Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
opazovanja	zrakomera v mm	toplomera po Celziju			
7. u. zjut.	730-27	+12-2	sl. svz.	oblačno	3-10
21. 2. u. pop.	728-77	+21-6	sl. jug	del.oblačno	dež
9. u. zveč.	728-34	+15-2	sl. jzap.	jasno	

Zjutraj megla, potem jasno, zvečer se je na severu bliskalo; po noči dež. Srednja temperatura 14-6° C., za 0-8 pod normalom.

Dunajska borza.

(Telegrafično poročilo.)

22. septembra

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	84 gl. —	kr.
Sreberna „ 5% „ 100 „ (s 16% davka)	84 „ 85 „	
4% avstr. zlata renta, davka prosta	117 „ 25 „	
Papirna renta, davka prosta	101 „ 20 „	
Akcije avstr.-ogerske banke	360 „ — „	
Kreditne akcije	276 „ 80 „	
London	125 „ 60 „	
Srebro	— „ — „	
Francoski napoleond.	9 „ 95 ^{1/2} „	
Ces. cekini	5 „ 96 „	
Nemške marke	61 „ 52 ^{1/2} „	

Poštne zveze.

Odhod iz Ljubljane.

V Novomesto vsak dan ob 6 zjutraj, sprejema blago in popotnike. Prostora je za pet ljudi.

V Lukovco preko Domžal vsak dan ob 6 zjutraj.

V Kočevje preko Velikih Lašič vsak dan ob 1/2 7 zjutraj.

V Kamnik vsak dan ob 1/2 5 popoldne poleti, ob 3 pozimi.

V Polhov Gradec in na Dobrovo vsak ponedeljek, sredo, petek in soboto ob 1/2 5 popoldne poleti, ob 2 pozimi.

Na Ig ob 1/2 5 popoldne poleti, ob 3 pozimi.

Prihod v Ljubljano.

Iz Novega mesta vsak dan ob 2 popoldne.

Iz Lukovce vsak dan ob 5. uri 25 min. popoldne.

Iz Kočevja vsak dan ob 6. uri 20 min. popoldne.

Iz Iga vsak dan ob 8. uri 30 min. zjutraj.

Iz Kamnika vsak dan ob 9. uri 5 min. dopoldne.

Iz Polh. Gradca in Dobrove vsak ponedeljek, sredo petek in soboto ob 9. uri 15 min. dopoldne.

Jesen se bliža in z njo mnogoštevilno izdavanje pratik in koledarjev — dobrih in slabih. Med prve, dobre namreč, smé se šteti po vsi pravici:

„Regensburger Marienkalender“

za l. 1887.

Dvaindvajseti letnik.

Velja 36 kr.

Koledar ima zanesljivo katoliško vsebino in je bogato okinčan z jako lepimi podobami. Zraven prelepe barvene podobe sv. Ane in koledarja za steno ima na 192 straneh še sledečo vsebino:

Kalendarium mit neuen symbolischen Einfassungen und neuen 12 Wallfahrtsorten in Wort und Bild. — Illustr. Neujahrsgruss und Gedenkblatt. — Das Pontificat Leo's XIII. als Erinnerung an sein 50jähr. Priester-jubiläum von A. de Waal mit 2 Illustrationen. — Gedicht zum St. Anna-Farbenruckbild von Cordula Wöhler. — Der selige Diener Gottes P. Cl. M. Hofbauer mit Illustration. — Welt und Glaube. Erzählung von Franz v. Seeburg mit 7 Illustrationen. — Der Wolf im Schafspelz. Ein Bilderbogen, aufgerollt von M. Steinberger mit 19 Illustrationen. — Pallette und Kreuz. Erzählung von Franz v. Seeburg mit 6 Illustrationen. — Bilder aus dem Bauernleben. Nach der Natur gezeichnet von H. Keiter mit 4 Illustrationen. — Die barmherzige Schwester. Erzählung von Demselben mit Illustration. Humoristika: Auf dem nicht mehr ungewöhnlichen Wege von Miris mit 2 Illustrationen. — Die Schweniger Kur von Fr. B. mit 14 Illustrationen. — Illustrierter Rebus. — Märkteverzeichnisse und Geschäfts-Anzeigen.

Zraven tega izdal je Miroslav Pustet še

Mali Marijin koledar

za žene in device se vé da tudi v nemškem jeziku.

Vsebina je zraven krasne na zlato slikane podobe „Marijnega Srea“ (enako kakor pri velikem koledarji na 192 straneh) sledeča:

I. Das heiligste Herz Mariens. — II. Frauenspiegel. — III. Gelehrte und kunstreiche Frauen der Vorzeit. — IV. Blumen. — V. Marienlieder.

Velja 43 kr.

Dobivata se oba omenjena koledarja v

Katoliški Bukvarni v Ljubljani.